

Sällskapet Strömstierna – Nyhetsbrev 37

Hej alla,

Nyhetsbrev 37 kommer nu som det tolfte brevet år 2022, detta enligt vår månadsplan.

Utöver nyheterna i detta brev om Lysekils historia finns de gamla nyhetsbrev tillgängliga på vår hemsida: Nyhetsbrev 1: 1543 – 1587. N:o 2: fram till år 1610. N:o 3: till 1658-02-26. N:o 4: till 1679-08-22. N:o 5: till år 1700 (Lotsstation på Lotsberget). N:o 6: till freden i Nystad 1721-08-30. N:o 7: till 1747 cirka. N:o 8: till 1778-01-24. N:o 9: till år 1800. N:o 10: till fredsavtalet med Norge 1814. N:o 11: till år 1830. N:o 12: till köpingsbildandet 1836-02-27. N:o 13: till 1843. N:o 14: till 1850. N:o 15: till 1857. N:o 16: fram till 1860, N:o 17: till 1863. N:o 18: 1864-1866. N:o 19: 1867-1870. N:o 20: 1871-1873. N:o 21: 1874-1876. N:o 22: 1877-1879. N:o 23: 1880-1881. N:o 24: 1882-1883. N:o 25: 1884-1886. N:o 26: 1887-1888. N:o 27: 1889. N:o 28: 1890. N:o 29: 1891. N:o 30: 1892. N:o 31: 1893. N:o 32: 1894. N:o 33 1895. N:o 34 1896. N:o 35 1897. N:o 36 1898-1899.

Nyhetsbrev 37 har information om händelser i Lysekil och Bohuslän år **1900-1901**.

Brevet har med kung Oscar II:s besök i Lysekil år 1900 samt innehåller information om konservindustrin och även annonser ur Lysekils-Kuriren som rör olika verksamheter. Brevet avslutas med invigningen av Lysekils nya kyrka i december 1901.

Som vanligt är understrykningar i texten mina egna gjorda kompletteringar detta i syfte att förtydliga informationen.

Nyhet

När Ni läser denna Lysekils historia har jag källreferenser till de flesta händelser. Tanken med detta är dels att visa var informationen är hämtad, dels att stimulera till mer läsning. Ni kan på vår hemsida även hitta en Källförteckning över litteratur som berör Bohuslän och Lysekil.

Nyhetsbrev 14 innehåller en förteckning över **Förkortningar**. Listan med förkortningar till källor och personer kan vara användbar. Några förkortningar kan vara ersatta med klartext!

Om Ni vill kommentera innehållet i denna **Lysekils historia** är Ni givetvis välkomna!

Nästa Nyhetsbrev numro 38 kommer att sändas ut till Er i slutet av januari 2023.

Mvh Per Stenros

perstenros@gmail.com

./

LYSEKIL 1900-1901

- 1900 cirka Gustaf Aldén tar över Olof Christianssons fabrik för ansjovisberedning på Valön. (Knuth Hansson, Fiskkonserverindustrin i Bohuslän, sid 6)
- 1900 cirka Guanofabriken i Rödbergsvik på Östersidan i Fiskebäckskil upphör. Fabriksbyggnaderna står oanvända och rivs ungefär tio år senare.

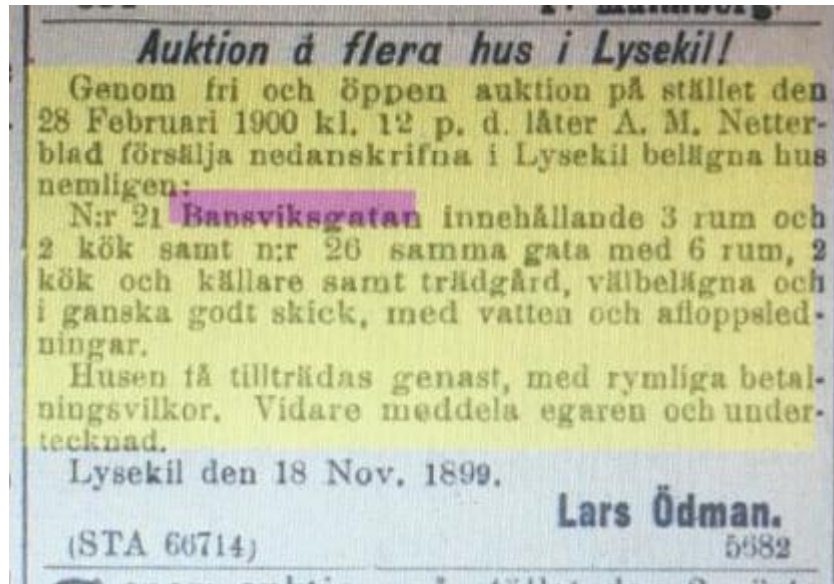

- 1900 cirka Badhusgatan Kyrkvik. Någon gång kring sekelskiftet kanske? (Foto: ?) (Fredrik Häller, Facebook: Vi som älskar Lysekil 2.0. 2022-11-24)
- Cecilia Rydholm Marne: Grus/sand på vägen. Så var det när jag var liten. Och trafik i båda riktningar.
- Anna-Lena Bellberg: Cecilia Rydholm Marne Det var trafik åt båda hållen till för ca 15-20 år sedan, då boende på gatan fick igenom enkelriktning. Är vad jag hört från 'säker' källa.
- Mikael Kristensson: Här är en ännu säkrare källa! Det var något senare t.o.m. ☺ Ca 12 - 13 år sen eftersom jag då körde tidningar där åt bägge hållen och sen drabbades av det. Med mycket stor sannolikhet var det år 2010 enkelriktningen kom. Jag började dela ut där i slutet på 2008 och slutade där senvintern 2011, så den rena logiken säger mej detta! ☺
- Lotta Strömwall: Fantastiskt fint foto ! I förstöring känner jag igen husen och minns husägarna. Det hus som sedermera blev lärare Nilssons bostad (med familj) ägdes av Helge Fallqvist och hans syster Berta. Han var chef i tullkammaren över min far, och pappa hälsade på honom efter hans

pensionering. Min syster och jag var där och "Lussade" och jag minns deras stora svartvita katt Måns, som vi tog över då Helge avlidit och systemen Berta kom till kronikerhemmet efter en kraftig hjärnblödning. Detta syskonpar kom från Kristinehamn och hade inga släktingar. Deras far var kyrkomålare A V Fallqvist. [Anm: Helge och Berta bodde på Badhusgatan 9, det andra (litet lägre) huset på vänster sida. (SB1940 via AD)]

- 1900 ff Ur skeppsmäklarfirma Carl Andersons kopieböcker och andra anteckningar från början av århundradet finns ett bra underlag om den periodvis livaktiga stenhanteringen i och runt Lysekil. Följande lastplatser finns noterade:
 Gullmarsfjorden: Alsbäck, Dalsvik, Hästevik, Lysekil, Orndal, Pinnevik, Stångehufvud och Stångesund;
 Lysekil-Brofjorden: Björnevik, Bua, Norra Grundsund, Halmsund, Ramsvik, Skalhamn, Spjösvik och Valbodalen;
 Brofjorden: Govik, Hannevik, Hjalmedal, Ingeröd, Lahälla, Lännestad, Norrkila, Rixö, Sandvik, Sjövik och Winbräcka.
- 1900 I Lyse och Lysekil finns 406 stenarbetare, stenhuggare, stenhuggeriförvaltare, stenhuggerismeder, stenkörare, stenmätare, stensättare och stenförmän samt stenexportörer och stenhuggeriidkare folkbokförda. Av dessa bor 171 i Lysekil. (SB1900)
- 1900 Konservfabrikernas tillverkningsvärde uppgår till cirka 1,3 miljoner kronor. Det framgår ej om andra fabriker än bohuslänska ingår i statistiken. (Knuth Hansson, Fiskkonserverindustrin i Bohuslän, sid 24)
- 1900 AB Sveriges Förenade Konservfabriker inregistrerar ett varumärke som kallas Fyrtornet efter en fyr i Engelska kanalen.
- 1900 Till ny ordförande i Lysekils Skyttegille väljs handlande Olof Dorthé. (Lysekils Skyttegille fyller 75 år)
- 1900-1916 Ångbåts AB Bohuslänska Kusten trafikerar sträckan Göteborg-Strömstad-Norge med ångaren BOHUS. (AL, Posthistoria)
- 1900-01-26 Jordägarstämma - Stenhuggarne Karl Johan Nilsson och Johannes Andersson ville köpa tomterna n:o 312 och 313 vid Bansviksgatan. Jordägarna biföllo ansökan och bestämdes priset till kronor 1:50 per kvadrataln. (Skärgården, 1900-01-26/KJ) [Anm: Dagens adresser tillhör stadsäga 106. Nilsson och Andersson bor vid detta tillfälle på Kvarngränd n:o 13A, ...]
- 1900-02-07 Sotenäs Härads Assuransförening för sjöförsäkring håller årsmöte i Lysekil. Under åren 1894-1899 hade föreningen klarat sig från totalförlisningar och vid årsmötet är 86 fartyg försäkrade till ett försäkringsbelopp av 366.505:50 kronor. (Edmond Bäck. LP 2019-04-26)

- 1900-02-23 ”**Lysekils kyrkspira rasar.** Strax före kl. 1 i dag rasade hela tornspiran från murbyggnaden med ställningar. Raset skedde inåt kyrkan så att taket delvis blef ramponerat. Ingen menniska skadades.” (Bohusläningen 1900-02-23/KJ)

- 1900-02-28 **Auktion å flera hus i Lysekil!**
Genom fri och öppen auktion på stället den 28 Februari kl. 12 p. d. låter A.M. Netterblad försälja nedanskrifna i Lysekil belägna hus nemligen:
N:r 21 Bansviksgatan innehållande 3 rum och 2 kök samt n:r 26 samma gata med 6 rum, 2 kök och källare samt trädgård, välbelägna och i ganska godt skick, med vatten och aflöpsledningar.
Husen få tillträdas genast, med rymliga betalningsvillkor. Vidare meddela egaren och undertecknad.
Lysekil den 18 Nov. 1899. **Lars Ödman.**”
(Bohusläningen 1900-01-27) [Anm: Bilden är hämtad via tidningar.kb.se med sökbegrepp ”Bansviksgatan”/PS. Dagens adresser är Bansviksgatan 18A respektive Bansviksgatan 37.]

- 1900-03-02 **Fastighetsaffärer –**
- Å auktion i onsdags försåldes genom herr A.M. Netterblad huset n:o 26 Bansviksgatan, tillhörigt lotsförman Emilius Hörman, till skräddare Johan Ferdinand Andersson från Göteborg för 3.135 kronor. Tillträde 1 april.
- Vid samma tillfälle försåldes huset n:o 21 vid samma gata, tillhörigt herr A.M. Netterblad, till stenhuggare Gustaf Carlsson. Tillträde genast.
- Åkare Alfred Börjesson har av skräddare Carl Vinberg köpt huset n:o 9 Blekebackegränd för 1.800 kronor att tillträdas den 1 april.
- Skräddare Carl Vinberg har av åkare Alfred Börjesson köpt huset n:o 62 Gamla Strandgatan för 1.500 kronor. Tillträde i april. (Skärgården, 1900-03-02/KJ)
[Anm: Dagens adresser är på Bansviksgatan är 37 respektive Bansviksgatan 18A, och Blekegatan 9 samt Gamla Strandgatan 16.]

- 1900-03-23 Avskedsfest – gavs i måndags afton å hotell Lysekil för ingenjör Vilhelm Florell som i onsdags avreste till Helsingborg, där han erhållit anställning. (Skärgården, 1900-03-23/KJ)
- 1900-03-23 Utvidgningen av elektricitetsverket – varom vi förut meddelat, har i dagarne fullbordats. Den består egentligen i ett nytt ångpannerum, beläget i en 6 meter lång och 4 meter bred tillbyggnad österut; i samma material och stil som den övriga byggnaden. Här har inmurats den nya pannan, som är tillverkad av Uddevalla Mekaniska Verkstad och förut använts å den nedbrunna Brastads ångkvarn. Denna panna äger ej mindre än 87 meters eldyta och torde tillsammans med den gamla pannan lång tid framåt räcka för verkets behov. Anordningar äro vidtagna så att båda pannorna kunna användas såväl tillsammans som var för sig. Armaturen har levererats av Armaturfabriken i Lund.
Verkets ägare, konsul Magnus Radhe, är betänkt på att för den händelse ett antal kraftförbrukare inom köpingen skulle kunna påräknas, inköpa en kraftdynamo av större styrka. (Skärgården, 1900-03-23/KJ)
- 1900-03-.. I slutet av månaden ger sig bankfiskeskutan PRINS EUGEN med tolv man ombord ut från Lilla Kornö för backefiske vid Shetland. Efter det att båten den 2 april lämnat Haugesund blir det tyst. Den går troligen under med man och allt. (Sven Gullman, Det bohuslänska långafisket vid Shetlandsöarna. Del II. LP 2011-01-13.)
- 1900-03-.. Byggandet av järnvägen Göteborg-Skee-Strömstad startar med sträckan norr om Uddevalla. Samtidigt pågår byggandet av linjen Skee-Strömstad. Där skjuts startskottet i Korpeberget i början av april.
- 1900-04-03 Förbjuden trafik – På grund av framställda klagomål har köpingens styrelse å sammanträde den 27 sistlidne mars beslutat att stenkörning ej får äga rum å Gamla Strandgatan, utan är sådan trafik tills vidare hänvisad till Bansviks Bergsgata. (Skärgården, 1900-04-03/KJ)
- 1900-04-.. Under våren utbryter en tio veckor lång strejk bland stenarbetarna på grund av att arbetsgivarna i februari sänkt priset per löpmeter huggen kantsten.

Anledningen sägs vara att överproduktion skett och att exportpriserna, bland annat i England därav hade sänkts. Strejken startar i Lysekil där arbetsgivarna svarar med en lockout av de fackföreningsanslutna, men ej de övriga arbetarna. Strejken sprider sig till andra fackföreningsanslutna i Bohuslän. (Bohusläns samhälls- och näringsliv, 2. STENINDUSTRIN)
- 1900-04-06 Vid fullmäktiges sammanträde föreligger rapport från järnvägskommittén med förslag och karta för en linje från Dingle till Lysekil. Ritningen är troligen utförd av ingenjör P. Strid. (Minnesbladet 1938, sid 4)

- Några riksdagsmän anhöll om bidrag för en järnväg från Skee till Malung eller Vansbro i Dalarna. Fullmäktige anslog 300 kronor till utredningen. (PK, 1900) (Göteborgs Aftonblad 1900-04-07)
- 1900-04-07 Ångaren "Gust. E. Falk" under befäl av kapten Assmundsson avgår från Lysekil till Stettin. (Göteborgs Aftonblad 1900-04-07)
- 1900-04-.. MEDDELANDE – Härmed får undertecknad meddela att jag öppnat Skrädderirörelse i huset n:o 26 Bansviks Bergsgatan, och mottager alla slags skrädderiarbeten. Redbart och raskt arbete. Billiga bestämda priser. Tygprover tillhandahålles. Lysekil i april 1900, Johan Ferdinand Andersson. (Skärgården 1900-05-04/KJ) [Anm: Dagens adress är Bansviksgatan 37.]
- 1900-05-22 Bansviksbergsgatan undergår sedan någon tid lika omfattande som välbehövliga planings- och reparationsarbeten. I "Rammel-Klåfvan" som förut varit tämligen knagglig att passera, har, sedan de värsta stötestenarna bortsprängts, åstadkommits en riktigt fin gata. För övrigt förbättras gatan flerstädes där detta behöves. Arbetena torde stå i samband med den nyligen utfärdade kommunala ukasen [förordningen] om all stenforslings förläggande till denna gata. (Skärgården 1900-05-22/KJ)
- 1900 Komminister Bengt Martin Bergfelt i Lysekil blir kyrkoherde i Kungälv.
- 1900-06-.. Lysekils arbetarekommun bildas. (LP 2005-03-24)
- 1900-06-.. Lysekils Köpings Sparbanks lokal flyttas från Magnus Radhes hus vid Kungstorget till Johannes Wallentins hus på Kungsgatan n:o 26 (med ingång från Korsgatan). (Lysekils Sparbank 125 år, sid 42) [Anm: Dagens adresser är Kungsgatan 43 respektive Kungsgatan 37.]
- 1900-07-06 På uppdrag av krigsministern, Jesper Crusebjörn, får chefen för generalstaben, general Axel Emil Rappe, i uppdrag att utarbeta ett förslag till ny härordning. Direktiven för arbetet innehåller bland annat att övningstiden, sammanlagt 365 dagar, skall vara lika för alla värnpliktiga av samma årsklass som är uttagna till krigstjänst. Dessutom skall beaktas möjligheten till att bilda landstormstrupper. (Dunér, Sveriges Landstorm, sid 157)
- 1900-07-06 Lysekils köping får stapelstads- jämte nederlags- och transitouppslagsrättigheter. (Nordisk Familjebok, Uggelupplagan)
- 1900-07-.. LYSEKILS CONDITORI – rekommenderar sig till utförande av allt vad till yrket hörer såsom:
Uppsatser, Tårtor, Efterrätter, färska Bakelser samt Teaterkonfekt,

Dagligen servering av Vin, Öl och Porter, samt Kolsyrade Drycker.

KAFFE, THE, CHOKOLAD samt GLACE.
Specialitet: Wienerbröd och Dagmarkakor.

Filialer i Grebbestad, Fiskebäckskil samt Mollénska villan i Lysekil.
Vördsamt C.A. Lindwall, Konditor. Stora Torget, Lysekil. Rikstelefon.
(Skärgården, 1900-07-..) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 45.]

1900-07-.. Auktion å fastighet i Lysekil – Genom offentlig auktion, som på stället förrättas Lördagen den 21 dennes kl 1 på dagen, låter kapten M.E. Johansson till den högstbjudande försälja sin i Lysekil vid Bansviks Bergsgata n:o 31 belägna fastighet, bestående av tvenne boningshus med uthus på friköpt och behörigt lagfaren tomt, att tillträdas genast, och meddelas därom:
det ena boningshuset, som är uppfört på rymlig, frostfri källare, innehållande 3 rum jämte kök för bak och byk, är indelat i 3 rum, kök och tambur i undra, samt 2 rum, kök, tambur och 3 garderober i övra våningen, och
det andra, som jämväl är uppfört på källare, innehåller 4 rum och kök i undra samt 3 rum och kök i övra våningen.

Uthus, innehållande vedbodas mm, är även uppfört på källare.

Husen, som äro i gott stånd och brandförsäkrade för kronor 11.000 med betald premie till år 1905, kunna utan olägenhet köpas av olika spekulanter, för vilket ändamål den rymliga tomten å särskild karta delats, och kommer sålunda varje hus för sig med tomt att först utropas.

Från egendomen är vidsträckt utsikt över havet och köpingen.

Vatten- och kloakledningar äro införda å tomten.

I fastigheten intecknat stående lån underlättar köp. Villkoren i övrigt tillkännagivas vid tillfället. Möjligen önskade upplysningar före auktionen lämnas antingen av ägaren kapten M.E. Johansson, adress Gullholmen, eller av undertecknad, adress Brastad.

Ovannämnda dag och ställe före och efter auktionen uppbäres ännu resterande likvid för auktionerna i Lysekil hos Herrar kamrer O.N. Nordström, kapten N.A. Hammar och bleckslagare S.L. Kjellberg, som då tillfullo måste inbetalas. Heden den 10 juli 1900. Oskar N. Olsson. (Skärgården, 1900-07-../KJ) [Anm: Dagens adress är Bansviksgatan 49.]

1900 Kungafartyget DROTT på redde utanför Havsbadet i Lysekil.

1900 En talrik människomassa i Havsbadet väntar på Oscar II:s ankomst.

1900 Kung Oscar II landstiger vid Lysekils Havsbad.

1900 Kung Oscar II hälsar på folket vid Lysekils Havsbad.

1900-08-02 Lysekil meddelas att köpingen kommer att få stadsrättigheter. Detta sker i samband med ett besök av kung Oscar II. (LP 1993-11-12)

Majestätet anländer med kungafartyget DROTT och samhället är flaggpyrnt och illuminerat. Kungen tas emot av bland annat Lysekils kommuns ordningsman, doktor August Hugo Malm, kommunalfullmäktige in corps m.fl. Sedan Malm hälsat kungen hemställer han att "Eders majestät i nåder måtte förläna Lysekils köping stadsrättigheter".

Kungen tackar för mottagandet och fortsätter: "en serskild anledning är mig i dag helsa Lysekil, som nu skall vara stad. Den förra köpingens idoghet och lifaktiga förkofran gör den värdig af det nya namnet". Kungen överlämnar brevet om att Lysekil skall bli stad och stannar ett par timmar i den blivande staden och återvänder sedan till DROTT.

1900-08-02 **Lysekils stadsfråga avgjord. Konungen lyckönskar.**

Då konungen i middags kl 1 landsteg, mottogs han av köpingens styrelse, kommunalfullmäktige, kyrkobyggnadskommittén, medlemmar av badsocieteten samt en talrik människomassa.

Köpingens ordningsman, fil.dr August Hugo Malm, framträdde och riktade till konungen följande ord:

"Eders majestät! Jag utbeder mig i underdånighet tillåtelse att för Eders Maj:s få föreställa Lysekils styrelse och kommunalfullmäktige. Vi ha samlats här vid Eders maj:ts landstigning för att betyga Lysekils samhälles underdåniga känslor av vördnad och tillgivenhet och därjämte för att underdånigst tacka för Edert Maj:ts nådiga beslut uppå detta samhälles underdåniga ansökan, att Eders Maj:t måtte åt Lysekils köping i nåder förläna stadsrättigheter. Måtte det tillfälle till ökat framåtskridande, som Edert Maj:t sålunda täckts förläna Lysekil, av den nya staden begagnas så, att den därmed bäst visar sin tacksamhet och sin kärlek för sin konung. Leve hans majestät konungen!"
Levet ledsagades med ett rungande fyrfaldigt hurra.

Konungen svarade därpå ungefär följande:

"Jag hälsar Eder alla och tackar för de välkomst- och tillgivenhetsbevis, jag fått röna. Min hälsning gäller såväl de badgäster, vilka gästa badorten, som Lysekils invånare. Och den gäller särskilt detta samhälle, som för framtiden skall vara stad. Måtte den samhällsanda och de framsteg, som utmärkt köpingen Lysekil och vilka givit mig anledning att besluta om dess stads rättigheter, alltjämt finnas i den blivande staden. Jag uttalar mina varmaste välgångsönsknningar för den nya staden och hoppas att det nya namnet av stad måtte bli till förkovran ej blott till samhället självt, utan också för den omgivande orten och sålunda till allmänt gagn. Må denna hälsning vara ett svar på Edra." (Skärgården, Extrablad torsdagen den 2 augusti 1900.)

1900-08-.. **En bok om Lysekil** håller sedan någon tid tillbaka journalisten Ernst Hörman på att utarbeta för att troligen på nyåret utgivas från trycket, meddelar han oss.

Boken kommer att omfatta samhällets historia, så långt tillbaka som den hittills är känd, samt beskrivning över såväl gamla som nya Lysekil. En hel del intressanta uppgifter, som herr Hörman under sina forskningar i såväl härvarande kyrko- och kommunal-arkiv som närliggande socknars kyrkoarkiv påträffat, kommer att åt arbetet förläna ett stort intresse, vilket ytterligare ökas genom de talrika illustrationer, varmed boken skall förse.

Inom den närmaste framtiden kommer herr Hörman att hålla föreläsning om det gamla Lysekil och dess inbyggare, förhållanden, seder och bruk. Vid denna föreläsning kommer fotograf Malcolm Jacobsson att medelst scioptikon förevisa ett större antal bilder från det äldre Lysekil. Vidare kommer att framdeles meddelas genom annonser och affischer. (Skärgården, 1900-08-../KJ)

- 1900-09-08 **Väderqvarn!** – Genom frivillig auktion på stället Tisdagen den 9 oktober kl 1200 på dagen försäljes en god vädermjölkvarn (Färgarekvarnen) i i Lysekil med inventarier och tillhörande god uppfartsväg att tillträdas genast. Betalningsvillkoren kunna mot säkerhet lämpas efter köparens önskan. Lysekil den 5 september 1900, Lars Ödman. (Skärgården 1900-09-08/KJ)

STENHUSET PÅ SLÄTTEN,

- 1900 Stenhuset på Slätten. (Bilden ovan, se Lysekils Arbetarekommun Minnesskrift, sid 7)
- 1900-10-06 Aktieägare – i aktiebolaget ”Folkets Hus i Lysekil” kallas härmed till bolagsstämma söndagen den 21 dennes kl 10 f.m. i stenhuset å Slätten för att

fatta beslutet om inkommet förslag angående bolagets upplösning och ombildning till ekonomisk förening. Styrelsen. (Skärgården 1900-10-06/KJ)

Orsaken är att det visat sig omöjligt att få det stipulerade minimikapitalet för ett aktiebolag tecknat och inbetalt. (LAK, sid 85)

- 1900-10-21 Aktieägarna i aktiebolaget ”Folkets Hus i Lysekil” beslutar att bilda en ekonomisk förening [Föreningen Folkets Hus i Lysekil u.p.a.]. Stadgeförslag uppläses och godkänns, styrelse tillsätts och denna får i uppdrag att snarast möjligt inregistrera föreningen. (LAK, sid 5, 85) (LP 1995-02-22 skriver: Stenhuggarefackförbundets styrelse som har sitt säte i Lysekil bildar en ekonomisk förening med uppdrag att köpa in en fastighet som skall användas som Folkets Hus.)
- 1900-11-13 Generalstabschefen lämnar sitt härordningsförslag till Kunglig Maj:t. Beträffande landstormen föreslås att landstormen skall kunna inkallas till hemortens försvar, *redan då fara för krig förefinnes*. (Dunér, Sveriges Landstorm, sid 158-162)
Med detta förslag har § 36 i värnpliktslagen ändrats så att landstormen hädanefter kan inkallas redan före krigsutbrott och inte, som 1885 års lag förutsatte, först efter ett krigsutbrott och efter det att beväringen mobiliserats. Detta är av synnerlig betydelse. Landstormen har fått ett erkännande och är en faktor att räkna med i försvaret. (FBU i Lund 1962, sid 8)
- 1900-11-.. Tidningen Skärgården tas över av Johan Edvard Westberg, från Kristianstad, som satsar mer på annonsörer än på lokal nyhetsförmedling. (ES/LP 2006-12-01)
- 1900-12-20 ”Julgranskonfekt, Julgrisar i fina kartonger samt andra Marzipanarbeten i stort urval. Papperskarameller från 1 öre till högre pris. Marmelad af egen tilverkning i parti och minut. Färska bakelser dagligen, Wienerbröd hvarje onsdag och Lördag, Chokladaskar största urval här på platsen. Beställningar å allt hvad till yrket hörer mottagas med tacksamhet. C.A. Lindvalls Konditori, Lysekil, Kungsgatan [n:o] 34. Midt för torget.” (Bohusläningen 2000-12-20) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 45.]
- 1900-12-28 Till kommunalstämman avsäger sig Magnus Radhe och Nikolaus Eriksson sina chefsbefattningar i brandkåren. Fullmäktige väljer överste Claes Sixten Lilliehöök till brandchef och konsul Gustaf Richter till vice brandchef. Lilliehöök avsäger sig nästan omedelbart sin befattning.
- 1900-12-31 Konsul Gustaf Richter väljs av kommunalfullmäktige till brandchef och till vice brandchef väljs segelmakare Johan Emil Lindbom. (Nils W Granqvist, Lysekils köpings historia, sid 72)
- 1900-12-31 Under året skrivs 1.880 badgäster in i Lysekil. Det skall jämföras med en fast befolkning på 3.195 personer. (LP 1993-07-07) (SB1900)

1900-12-31 **Lysekils köping.**

Folkmängden har under femårsperioden ökat från 2.775 till 3.195 vid 1900 års slut.

Byggnadsverksamheten har under perioden varit ganska ringa, ehuru tillgången å lämpliga bostadslägenheter ej kan anses svara emot efterfrågan.

Handeln omfattar, förutom vanliga förnödenhetsartiklar, ansjovis, sill, spannmål, salt, kol, tegel och gatsten; någon egentlig grosshandel förekommer ej, men minuthandlare finnas i stort antal.

Ansjovisinläggningen bedrivs fortfarande med framgång. Då försök att åstadkomma enighet och öfverensstämmelse i pris och försäljningsvillkor emellan de särskilda fabrikanterna visade sig vara fruktlösa, sammanslöto sig under år 1898 de flesta af köpingens större ansjovisinläggare och ett flertal å andra orter till ett aktiebolag, »Sveriges förenade konservfabriker».

Tullinspektion finnes i köpingen, lydande under tullkammaren i Uddevalla. Tulluppbörden, som under år 1895 utgjorde i det närmaste 28.408 kronor, har under perioden ej obetydligt minskats och uppgick för år 1900 till endast 18.246 kronor 24 öre.

Antalet och dräktigheten af de *fartyg*, som under femårsperioden *anlöpt* köpingen, synas af *tabell Ö*.

Verksamheten vid Lysekils *postkontor* har under *perioden* betydligt ökat. Uppbörden vid postkontoret, som år 1895 utgjorde 22.446 kronor 8 öre, uppgick år 1900 till 45.666 kronor 71 öre.

Angående verksamheten vid *telegraf- och telefonstationen* meddelas, att antalet ankomna och afsända telegram, som år 1895 uppgick till 18.203 med en portointäkt af 12.397 kronor, år 1900 utgjorde 14.905 med portoafgifter af tillhopa 8.067 kronor 30 öre; att afgående interurbana telefonsamtal år 1900 förekommo till ett antal af 30.713 med en afgiftssumma af 8.904 kronor mot 22.559 år 1895 med afgifter till belopp af 6.544 kronor; samt att antalet telefonabonnenter år 1896 utgjorde 88, men år 1900 stigit till 134, hvilka i afgifter erlade 11.985 kronor 53 öre mot 8.204 kronor 9 öre år 1896.

Lysekils sparbank har under femårsperioden fortfarande gått framåt. Delegarnes behållning, som vid 1895 års slut utgjorde 127.133 kronor 52 öre, hade vid 1900 års utgång växt till 242.938 kronor 39 öre, och delegarnes antal, som vid förra tidpunkten var 735, uppgick vid periodens slut till 982. Reservfonden belöpte sig vid de båda tidpunkterna till respektive 12.588 kronor 54 öre och 24.823 kronor 35 öre.

För *folkskoleundervisningen* finnas i Lysekil 3:ne skolhus, vid hvilka undervisningen under perioden fortgått med ungefär samma lärarpersonal och samma lärjungeantal som förut. Såsom ofvan nämnts, upphörde den i förra femårsberättelsen omförmälda högre folkskolan under höstterminen 1900 med sin verksamhet. Däremot har samskolan fortsatt sin verksamhet, och har dess styrelse genom ett anslag från kommunens sida af 3.000 kronor satts i tillfälle att åt skolan förvärfva egen lokal, hvarförutom ett årligt anslag af 1.500 kronor beviljats skolan, som dessutom erhåller understöd af staten efter lärjungeantalet, senaste läsår med 1.000 kronor.

Med afseende å brandväsendet och köpingens sanitära förhållanden, som under föregående period ordnades på ett tillfredsställande sätt, finnes intet af vikt att omnämna.

Läkarvården bestrides af en aflönad extra provinsialläkare samt en enskildt praktiserande läkare, af kommunalfullmäktige antagen till andre läkare, tills vidare dock utan aflöning. Sjuksköterska och hälsovårdspolis aflönas af kommunen; sjukstuga saknas, men under sista åren har inköpts en mindre byggnad att användas till epidemisjukhus.

År 1899 lades grunden till en *ny kyrka*; och vid periodens slut hade arbetet å densamma framskridit så långt, att yttermurarna voro uppförda.

För ordningens upprätthållande äro anställda *3:ne poliskonstaplar*, hvarjämte nattvakterna äro skyldiga att biträda.

Tab. Ö. Antalet och dräktigheten af de fartyg, som anlöpt Lysekil åren 1896-1900.

År	Inrikes trafik				Utrikes trafik			
	Ankomna		Avgångna		Ankomna		Avgångna	
	Antal	Ton	Antal	Ton	Antal	Ton	Antal	Ton
1896	905	85.560	905	85.560	375	26.272	449	46.838
1897	896	83.327	896	83.327	440	27.865	485	40.261
1898	941	77.514	941	77.514	646	41.151	647	41.411
1899	1.095	85.398	1.095	85.398	546	34.079	547	34.408
1900	1.085	82.248	1.085	82.248	547	40.572	546	40.247

Antalet *handlande* i Lysekil utgjorde vid periodens slut 73, däraf 48 manliga och 25 kvinnliga. Dessutom tillkom år 1900 en kooperativ handelsförening utan personlig ansvarighet.

Af *handtverkare* finnas 5 bagare, 3 barberare, 2 bleckslagare, 2 bryggare, 2 fotografer, 1 glasmästare, 1 guldsmed, 3 kakelugnsmakare, 1 konditor, 2 mjölnare, 1 kopparslagare, 1 murare, 5 målare, 2 sadelmakare, 1 segelsömmare, 10 skomakare, 6 skraddare, 2 smeder, 4 snickare, 1 tapetserare, 5 urmakare och 3 byggmästare, eller tillsammans 63.

»Göteborgs och Bohus läns fiskareförening», som här ofvan omförmäls och, efter verkställd omorganisation, med utvidgad verksamhet tagit namn af *Bohusläns fiskareförening för sjöförsäkring*, har i Lysekil sitt säte. Såsom här ofvan nämnts, har köpingen Lysekil enligt nådigt bref den 6 juli 1900 på vissa villkor erhållit *stadsprivilegier* samt stapelstads- jämte nederlags- och transitupplagsrätt, men hade köpingen före periodens slut icke hunnit träda i utöfning af stadsrättigheterna.
Göteborg i landskansliet den 31 december 1901.

GUST. LAGERBRING.

V. Billmanson.

H.N. Lundin.

(Utdrag ur Bidrag till Sveriges Officiella Statistik. Kunglig Maj:ts Befallningshavandes femårsberättelser. Ny följd 9. Åren 1896-1900.)

- 1900-12-31 Generalstabschefen får av Kunglig Maj:t order att utarbeta förslag till plan rörande landstormens organisation inkluderande kostnaden för att etablera organisationen samt årliga driftkostnader. (Dunér, Sveriges Landstorm, sid 163)
- 1901 Riksdagen beslutar om allmän värnplikt. Värnpliktstiden förlängs från 90 dagar till 240 dagar. (SAR, sid 12) Karl XI:s indelningsverk är därmed avskaffat.
- 1901 Svenska Hydrografisk-Biologiska Kommissionen bildas för att leda den svenska forskningen inom våra hav. Kommissionen kommer att representera Sverige i det Internationella Havsforskningsrådet (ICES) som bildas 1902. (www.fiskeriverket.se)
- 1901 Bygge av Sotenkanalen tas upp till behandling i Göteborgs och Bohusläns landsting. Ett förslag till farled med 4 meters djup tas fram av major Teodor Helleberg i Väg- och Vattenbyggnadskåren. (LP 1995-02-01) (SB1890)
- 1901 Trävaruhandlare och redare Justus Adalrik Waller blir ordförande för Göteborgs stadsfullmäktige. [Anm: Justus, född 1848-08-20 i Domkyrkoförsamlingen i Göteborg.]
- 1901 Kungsportsbron i Göteborg invigs av kung Oscar II. Bron har till stor del huggits av stenhuggare i Bovallstrand. (Anton Uhrberg, Kusten vid Soten, sid 101)
- 1901 Hugo Hallgren startar Hallgrens Konservfabrik på Ellös. Hugo tar troligen med sig de bästa sillekäringarna till sitt nya företag. Han betalar ett vite på 40.000 kronor till Sveriges Förenade Konservfabriker för att ha startat ny verksamhet. (Skandiakonserv, sid 8)
- 1901 C.J. Christiansson, bosätter sig på Bastholmen nära Fiskebäckskil. (Knuth Hansson, Fiskkonserverindustrin i Bohuslän, sid 15)
- 1901 Patron Koch installerar slipstolar i den gamla kvarnen vid Kärnsjön. Vid denna tidpunkt är detta en lönande verksamhet.

- 1901 Sjökapten Emil Bernhard Lycke köper på Skaftö fastigheten Evensås 2:2, tomt n:o 46, med tillhörande magasin. Han köper även det bredvidliggande Ödmans sillsalteri, där en skotte vid namn Sutherland eventuellt var delägare. Tillsammans med sönerna Knut Lycke och Engelbert Lycke startar han en diversehandel, *Sandvikens försäljningsmagasin*. (Inger Wickman, Östersidan, sid 63)
- 1901 Bland de frågor, som under året behandlas vid arbetarekommunens möten kan nämnas storstrejksfrågan, nykterhetsfrågan, arbetarnas konstnärliga fostran och tillsättande av en bibliotekskommitté. Under året tillkommer förmodligen även arbetarekommunens bibliotek. (LAK, sid 16)
- 1901-01-09 **Svea-, Göta-, Humber- Velocipeder** försäljas till billigaste priser av Lysekils Mekaniska Verkstad. Reparationer av Velocipeder utföras skyndsamt och billigt. (Skärgården 1901-01-09, IMG_0340)
- 1901-01-09 **Föredrag om Det gamla Lysekil** hålles å hotell Lysekil tisdagen den 15 januari 1901 kl 0730 e.m. av journalist Ernst Hörman. Föredraget omfattar Lysekils Historia och beskrivning från äldsta tid intill 1840 á 1850 talet och kommer att illustreras av talrika ypperliga skioptikonbilder. Entré främre salen 1 krona, bakre salen 75 öre. Biljetter säljes från och med fredagen den 11 januari i Hallmans Bokhandel, Magnussons pappershandel samt Vennerbergs och Roses cigarraffärer. (Skärgården 1901-01-09/KJ, IMG_0341)
- 1901-01-16 **Lysekils Historia** Det föredrag om Lysekils historia från äldsta tid intill 1840--50-talet, som journalisten Ernst Hörman i går afton höll å hotell Lysekil härstädes, hade samlat ett ganska talrikt auditorium. Talaren, som uppenbarligen med allvar och flit studerat sitt ämne, redogjorde i breda drag för vårt samhälles öden. Här må återgivas blott följande: Lysekils tillkomst som fiskeläge torde av flera skäl kunna räknas från de utomordentligt rika fiskeåren 1556-1587. Efter att 1685 ha blivit kronofiskeläge, inköptes platsen 1715 av "schoutbynacht" (amiral) Strömstierna 1715 för 80 mark. (Inom parentes vilja vi här anmärka, att Lysekils taxeringsvärde för närvarande utgör över 3 millioner kronor.) År 1778 såldes läget av dåvarande ägarinnan, änkefru Eleonora Camp, för 1.333 svenska riksdaler species till 60 åbor, och det inkrånglade äganderättsförhållande, som härav sedermera resulterat, har medfört oräkneliga obehag och svårigheter vid samhällets utveckling. År 1790 funnos här 536 invånare. År 1820 hade folkmängden sjunkit till 331, men från 1830-talet, då en ung sjökapten Johan Gabriel Mollén slog sig ned här och med outtröttlig energi grep sig an med arbetet att höja det i nedåtgående stadda fiskeläget, vilket 1836 vart köping, har folkstocken tillväxt så snabbt och jämt, att den nu överskridit siffran 3.000. Det var Mollén, som 1847 av en ruff danade vårt första primitiva badhus. Och nu är Lysekil en av Sveriges förnämsta badorter. Vi hinna ej ens antyda de talrika intressanta detaljerna i föreläsningen. En anmärkning har vi dock att göra: det rika ämnet hade bort

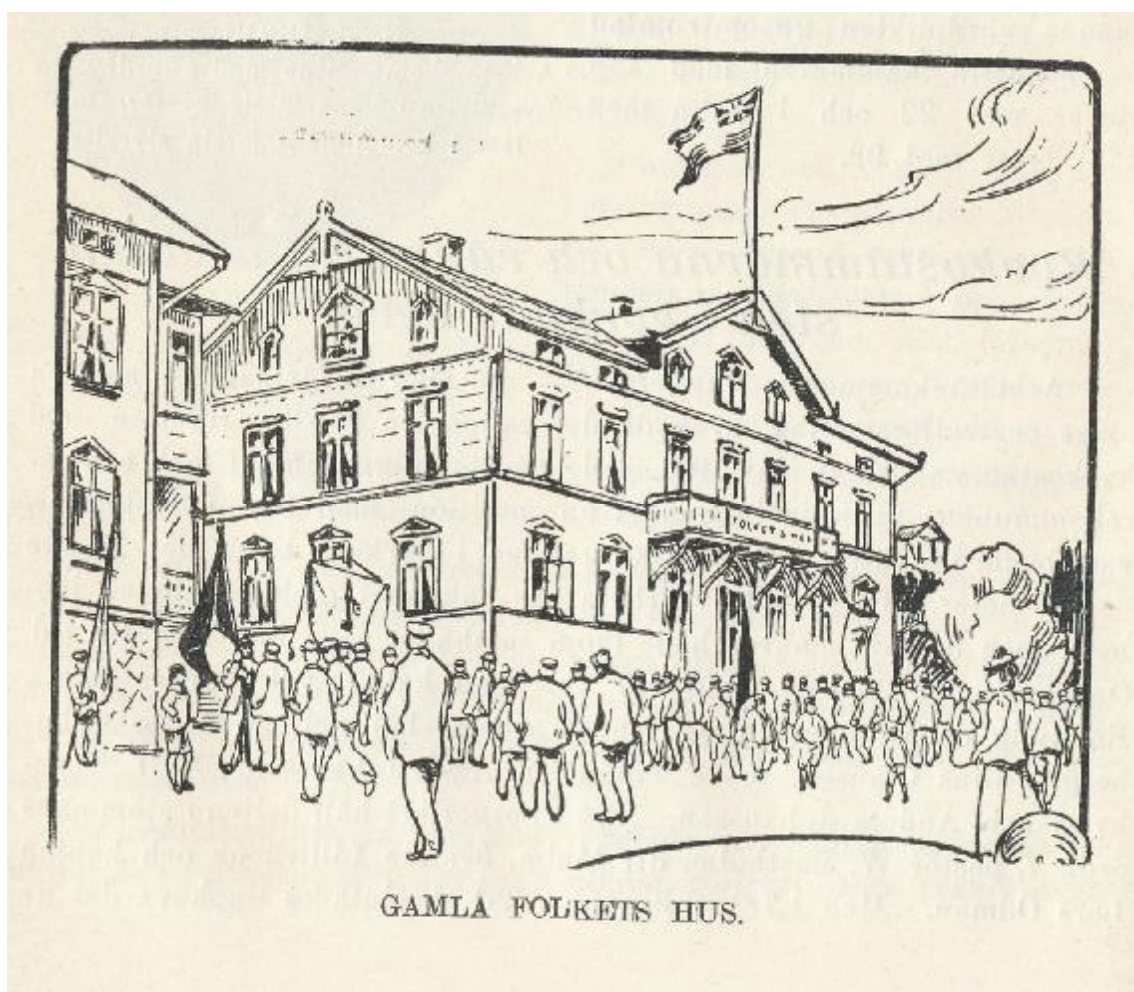
avhandlas i minst två föredrag. Nu förehöll det hela, särskilt på grund av den hopgyttrade stora siffermassan stundom en smula torrt, vartill kom, att anordningarna för själva tillställningen var tämligen bristfälliga och öppningsceremonierna alltför omständliga. Emellertid visade sig åhörarna ytterst intresserade samt hetsade med kraftiga applåder såväl föredraget som de ypperliga skioptikonbilder, varmed detta illustrerades. Vi taga för givet, att ett upprepande av föreläsningen skall löna sig. (Skärgården 1901-01-16, IMG_0342 – IMG_0345/PS)

- 1901-02-01 Sotenäs Härads Assuransförening för sjöförsäkring håller årsmöte i Lysekil. Vid årsmötet framkommer det att under år 1900 har 91 fartyg varit försäkrade i Sotenäs Härads Assuransförening, till allra största delen fraktfartyg. Tyvärr drabbas föreningen under år 1900 av två totalförlisningar, nämligen galeasen "Anna" från Smögen, med last av 116 ton gatsten, på resa till Stettin och gick läck och sjön 4 á 5 sjömil nordost om Kullen i Kattegatt. Besättningen räddades av danska galeasen "Vestervig" från Thisted och infördes till Halmstad den 12 oktober.
- Den andra förlisningen ägde rum den 2 april när galeasen "Huld" av Gullholmen strandade vid Samsö vid danska landet. Besättningen klättrade upp i riggen och räddades av ångaren "Elektra" från Hamburg.

Till styrelseledamöter väljs Kapten Hilmer Johansson, Gravarne, tillika ombudsman med ett arvode av 150 kronor, Anton Skoglund, Karl Karlsson och A.L. Österberg från Gullholmen, H Gustafsson från Örn och Conrad Albin Backman från Lysekil, till suppleanter väljs Edvin Teodor Sandberg och Olof Berntsson, båda från Lysekil. (Edmond Bäck. LP 2019-04-26) [Anm: Conrad Albin Backman bor på Gamla Strandgtan 27. Edvin Teodor Sandberg bor på Gamla Strandgtan 28. Olof Berntsson bor på Stora Kyrkogatan 20.]

- 1901-02-06 Herr Alfred Bovik hade anhållit att få köpa den del av tomten 326, som återstår sedan en triangel, vilken sökanden ej trodde vara till salu, enär den så kallade Garvarebryggan skär av densamma från tomten – vilken är belägen söder om den så kallade Långebryggan, invid kapten Nils Olausson Lyckes brygga och upplag vid gamla hamnen. Kommitterade, som ej ansåg något hinder föreligga att sälja hela tomten, avstyrkte ansökan, men tillstyrkte hela tomtens försäljning till ett pris av 2 kronor per kvadrataln och stämman accepterade detta förslag. (Skärgården 1901-02-06/KJ)
- 1901-02-09 Om det gamla Lysekil föreläste journalist Ernst Hörman härstädes i tisdags och onsdags i skolhuset. I torsdags höll herr Hörman gratis ett kortare föredrag över samma ämne, huvudsakligen behandlande Lysekils yttre historia, för folkskolans fjärde klass samt aftonskolans elever. Barnen visade sig synnerligen intresserade av såväl föreläsningen som de utmärkta skioptikonbilderna, vilka även visades av fotograf Malcolm Jacobsson. (Skärgården 1901-02-09/KJ)

- 1901-02-12 Hotell Lysekil rekommenderas för resande. Snygga rum och goda sängar från 1:00 krona till högre priser. Betjäningen möter vid alla båtar. Vördsammast, John Gustafsson. (Bohusläningen 2001-02-13)
- 1901-03-01 Sjöfarten Uddevalla-Lysekil: Ångaren VIKEN avgår i går kl. 7 från Uddevalla och anländer till Lysekil kl. 2. Bogserångaren TYR passerar före och bräcker isen som är mycket svårartad ända fram till Strömmarne. TYR som vänder vid Bålögat, ränder med ”stundom halfva sin längd upp på isen innan den brast undan.” (Bohusläningen 2001-03-01)

- 1901 Teckningen visar det gamla Folkets Hus vid Rosvikstorg. (Bilden ovan, se Lysekils Arbetarekommun Minnesskrift, sid 14)
- 1901-03-19 Vid Föreningen Folkets Hus i Lysekil u.p.a. styrelsemöte meddelas att stadgarna återkommit från landskansliet vederbörligen inregistrerade. Av samma protokoll framgår även att man kan få köpa det så kallade Gjötbergiska hotellet (senare Grand Hotell) för 36.000 kronor. Styrelsen beslutar bjuda 34.000 kronor. (LAK, sid 86)

- 1901-03-27 **Lysekils Jordägare** [bland annat] – Albert Boman anhöll om att få inköpa en 400 kvadratalnar stor tomt vid Rinckenäs gränd mellan Efraim Olssons hus och mekaniska verkstaden. I enlighet med kommitterades förslag bifölls ansökan. Priset bestämdes till kronor 1:25 per kvadrataln.
- Elis Luckeys av kommitterade avstyrkta ansökan om köp av det strandområde vid Kölhalningsbryggan, som han nu innehar på arrende, avslogs.
- Tomten n:r 332 i kvarteret Ringeskär – areal 2.150 kvadratalnar – ville Alfred Bovik köpa för kronor 1:75 per kvadrataln. Kommitterade tillstyrkte försäljning, men ville ha priset bestämt till 2 kronor, och i enlighet härmed beslöt stämman.
- Det herr Bovik för en tid sedan beviljades köpet av en tomt vid Garvarebryggan, hade ej av sökanden fullföljts, enär det å tomten inskjutande hörnet av Lyckeska magasinet hindrade honom att realisera den uppgjorda planen för tomtens bebyggande.
- A.B. Öhnberg anhöll att få friköpa 135 kvadratalnar vid Fiskebryggan. Detta avslogs. (Skärgården 1901-03-27/KJ) [Anm: Dagens adress är Drottninggatan 1.]
- 1901-04-01 Ny mekanisk verkstad med skeppsvarv i Bohuslän – Å egendomen Bastholmen i Bohuslänns mellersta skärgård har uppförts en mekanisk verkstad med slip och skeppsvarv. Slipen invigdes nyligen, då skonerten GUSTAF från Fiskebäckskil om 180 tons vikt drogs upp på land. Detta första försök gick snabbt och utan minsta svårighet. Å slipen kunna upptagas fartyg om 160 fots längd. Idag ämnar man upptaga två fiskekuttrar på en gång, och så vidare kommer det nog att fortgå under hela sommaren. Denna anläggning torde fylla ett verkligt behov och bli kustbefolkningen till stort gagn, då de behöva få sina fiskefartyg omsedda, samtidigt som den ger sysselsättning åt en betydande arbetsstyrka. Om några dagar utlöper från stapeln verkstadens första ångare. (Skärgården 1901-04-01/KJ) [Anm: I noteringarna vidare stavas Bastholmen som Bassholmen.]
- 1901-04-10 Aftonunderhållning hölls i stenhuset å Slätten Annandag påsk av Jules Ek från Uddevalla med biträde av Axel Johansson. Salongen var fullsatt. Varje nummer belönades med kraftiga applåder och belåtenheten var allmän. (Skärgården 1901-04-10/KJ)
- 1901-04-24 Velocipeder – av flera välkända fabrikat försäljas från lager av Lysekils Mekaniska Verkstad. Köpare av velociped hos oss erhåller undervisning i åkning gratis. Velocipedreparationer utföras. (Skärgården 1901-04-24/KJ)
- 1901-04-27 Efter åtskilliga underhandlingar meddelas vid Föreningen Folkets Hus i Lysekil u.p.a. styrelsemöte att köpet av fastigheten är avslutat för en köpesumma av 35.000 kronor med rätt för föreningen att tillträda den 1 oktober 1901. (LAK, sid 86)

- 1901-05-01 Lysekils Pastorat bildas genom att Lysekil bryts ut ur Bro pastorat. Lysekils förste kyrkoherde blir Vilhelm Bastholm. (Inge Holmlid, LP 2005-06-27) (AD/Lysekil) [Anm: se vidare 1902-09-21.]
- 1901-05-01 På första maj demonstrationen tågar inte mindre än 2.000 personer genom köpingen.
- 1901-05-04 Å elektricitetsverket håller man nu på med att uppföra en tillbyggnad, avsedd att inrymma ackumulatorer, tack vare vilka elektrisk ström, skall kunna levereras dygnet och året om. Dyliska pjäser kosta 7.000 kronor stycket. (Skärgården 1901-05-04/KJ)
- 1901-05-09 Lysekils brandkår har under torsdageftermiddagen mönstring under sin nye chef, konsul Gustaf Richter. Nya namnrullor är upprättade och vissa praktiska organisationsändringar är vidtagna. Det hela synes fungera tillfredsställande. Militär disciplin är införd. (Bohusläningen 1901-05-11, 2001-05-11)
- 1901-05-10 Järnvägskommittén föreslår fullmäktige att teckna aktier för 20.000 kronor i ett järnvägsbolag med trafik från Lysekil till lämplig plats å längdbanan genom Bohuslän. Fullmäktige överlämnar förslaget till kommunalstämman med tillstyrkan. (PK, 1901)
- 1901-05-11 Auktion å jordlotter i Lysekil – Genom fri och öppen auktion på stället Torsdagen den 23 dennes kl 10.00 f.m. låta arvingarne efter sjökaptan L.H. Källare i Lysekil försälja (1/30) av Lysekils jord huset n:o 47 Gamla Strandgatan, innehållande 4 rum, kök, källare, med tillhörande stor vedbod, samt lösöre av guld, silver, koppar, glas och porslin, möbler och husgeråd, sängkläder, linnevaror, den avlidnes gångkläder mm. Jorden och huset utropas kl 12 på dagen. Lysekil den 4 maj 1901, Lars Ödman. (Skärgården 1901-05-11/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 28.]
- 1901-05-11 Plats finnes – den 24 juni för en rask och ordentlig flicka. Adress: Gamla Strandgatan [n:o] 31, Lysekil. (Skärgården 1901-05-11/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 42B.]
- 1901-05-15 Utbjudes hyra – En källarlägenhet – om 3 rum och kök med särdeles god bakugn, passande till Thé- och Husbrödsbageri, uthyres nu genast. Ena rummet är inrett till butik. Även finnes i övra våningen 1 eller 2 rum och kök att hyra. M.E. Johansson, Bansviksgatan [n:o] 31. (Skärgården 1901-05-15/KJ) [Anm: Dagens adress är Bansviksgatan 49.]
- 1901-05-18 "Lediga platser. Skraddare! En byxsömmerska och en nykter veckarbetare erhålla genast stadig kondition hos E. Lundell, Lysekil." (Bohusläningen 2001-05-19)

- 1901-05-21 Kommunalstämma hålls för beslut om anslag till järnvägsbolaget. Den talrikt besökta stämman beslutar enhälligt att kommunen skall teckna aktier för 20.000 kronor enligt fullmäktiges förslag. Järnvägskommitténs ledamöter är August Hugo Malm, Lars Ödman, Axel Nilsson, Lars Alfred Carlsson och Johan Gustaf Gunnerson.
Till protokollet är bifogat pryddigt tryckta upprop för tecknandet av aktier till kommunerna inom Tunge, Stångenäs och Sotenäs härader. Här redogörs för de olika förslag om banans sträckning, dels till Dingle, dels till Smedberg samt vidare upp i Värmland och Dalarna; som slutstationer är nämnda Ed och Malung.
Vidare är bifogad en ”vördsam motion” till länets Hushållningssällskap med anhållan om tecknandet av aktier för 4.000 kronor per bankilometer, under förutsättning att Landstinget enligt tidigare beslut tecknar 11.000 kronor per bankilometer. Motionen är undertecknad av 13 Lysekilsbor samt ytterligare 18 representanter för kommunerna längs den kommande banan till Smedberg. (PK, 1901)
- 1901-05-22 Föreningen Folkets Hus i Lysekil u.p.a. håller uppbördsmöte i stenhuset på Slätten Tisdagen den 28 dennes kl 8 em. Medlemmarne göres uppmärksamma på föreningens beslut, att andelarna skola vara till fulla inbetalda till den 1 juli detta år. Nya andelar få vid mötet tecknas. Lysekil den 20 Maj 1901. Styrelsen. (Skärgården 1901-05-22/KJ)
- 1901-06-01 Andelsägare – i Föreningen Folkets Hus i Lysekil u.p.a. kallas till extra sammanträde Söndagen den 2 juni kl 10 f.m. i stenhuset å Slätten. Dagordning: Lokalfrågor och antagande av ordningsstadgar. Styrelsen. (Skärgården 1901-06-01/KJ)
- 1901-05-22 Till ovanligt billigt pris finnes av en händelse en obetydligt begagnad Damvelociped till salu. Lysekils Mekaniska Verkstad. (Skärgården 1901-05-22/KJ)
- 1901-05-29 Å auktion i lördags middag härstädes inropade byggmästarne Axel & Robert Christensson för 2.005 kronor det fattigvården tillhöriga manhuset n:o 65 vid Strandgatan. (Skärgården 1901-05-29/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 7B.]
- 1901-06-01 Andelsägare – i Föreningen Folkets Hus i Lysekil u.p.a. kallas till extra sammanträde Söndagen den 2 juni kl 10 f.m. i stenhuset å Slätten. Dagordning: Lokalfrågor och antagande av ordningsstadgar. Styrelsen. (Skärgården 1901-06-01/KJ)
- 1901-06-01 Förslag inkomsttaxering –
Lysekils Mekaniska Verkstad	1.500
Lysekils bryggeri och vattenfabrik	3.000
Handlare K.J. Asp	4.000
Bryggmästare G. Carlsson	1.200

Bagare R. Björsell	2.500
Dr Axel Nilsson	5.500
Handlare Frans O. Nilsson	3.000
Fabrikör Alfred T. Bovik	1.800

(Skärgården 1901-06-01/KJ)

- 1901-06-08 Måndagen den 10 dennes kl 12 på dagen försäljes genom frivillig auktion, som på stället förrättas, ett mindre manhus beläget å Blekebacken näst intill åkare Börjessons uthusbyggnad mot kontant likvid. Lysekil den 5 juni 1901. August Lysell. (Skärgården 1901-06-08/KJ) [Anm: Dagens adress är Blekebacken ...]
- 1901-06-08 Undertecknad – öppnar fr.o.m. den 14 dennes åter sin servering av mat med öl, kaffe, the och choklad samt kolsyrade drycker. Snygga rum för resande, Reellt bemötande. Obs! Vid alla tider på dagen lagad mat. Jenny Carlsson, Gamla Strandgatan [n:o] 31, Lysekil. (Skärgården 1901-06-08/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 42B.]

- 1901-06-08 Tidningen Lysekils-Kuriren startas i Lysekil. Tidningen skall bland annat vara stenhuggarnas språkrör. (LP Jubileumsnummer juni 2005) (Wikipedia, den fria encyklopedin)
Redaktör och ansvarig utgivare är Karl Ivar Neuman, född 1876-11-28 i Ödsmål. (SBL, Band 26)
- 1901-06-08 Lysekils Mekaniska Verkstad – tillverkar som specialitet – Bleckslagermaskiner, alla slag, av nya och förbättrade konstruktioner, transmissioner, bandsågar och vinschar. Försäljer amerikanska och svenska fotogenmotorer, rör & kranar. För övrigt maskinförnödenheter av alla slag. Reparationer utföras fort och billigt. Avdelning för velocipeder. (Lysekilskuriren 1901-06-08/KJ)
- 1901-06-08 Körslorna i Gamla köpingen – Lotsförman Emanuel Hörman hade föreslagit, att lastfordon med lass till Gamla Tullbryggan må köras antingen denom Bansviksbergs- eller Gamla Strandgatan, samt att tomma sådana fordon skola köras genom Gamla Strandgatan. Kommunalnämnden, som yttrat sig i frågan, hade ansett att gatornas bredd ej tillät trafik åt båda hållen, och föreslog därför att lastfordon med lass till Gamla

Tullbryggan må köras endast genom Bansviksbergsgatan samt att tomma sådana fordon skola köra genom Gamla Strandgatan.

Kommunalfullmäktige beslöt och i enlighet med nämndens förslag, samt att söka härför hos Kunglig Befallningshavande. (Lysekilskuriren 1901-06-08/KJ)

1901-06-12 Föreningen Folkets Hus i Lysekil. (Lysekilskuriren 1901-06-12/PS)

1901-06-12 Kommunalstämma i Lysekil - val av Taxeringsnämnd. (Lysekilskuriren 1901-06-12/PS – bild 1 av 3)

voro valbara, taxeringsnämndens
 åliggande m. m.
 Äfven upplyste ordf. om, att för-
 ordningen föreskrifver, det minst en
 af bevillningsberedningens ledamöter
 borde i taxeringsnämnden inväljas;
 föreslog att sådan ledamot väljes
 först, hvilket stämman äfven be-
 slutade. På grund häraf beslöt
 stämman upphäfva valet af den 21
 maj.
 Af bevillningsberedningens ledamö-
 ter invaldes i taxeringsnämnden öf-
 verste Liliehök med 1,094 röster.
 I öfrigt fick taxeringsnämnden
 följande sammansättning; ledamöter
 herrar

1901-06-12 Kommunalstämma i Lysekil - val av Taxeringsnämnd. (Lysekilskuriren 1901-06-12/PS – bild 2 av 3)

J. G. Gunnarsson	1,642	röster
J. E. Lindbom	1,424	"
Aug. Lysell	1,399	"
G. Richter	1,326	"
C. G. Tinggren	1,294	"
J. A. Jonsson	1,231	"
M. Radhe	1,100	"
och L. Ödman	1,070	"
Suppleanter i nämnden blefvo hrr		
Carl Backman	851	röster
C. J. Kjellsson	819	"
Otto Bovik	725	"
B. P. Jonsson	686	"
och Em. Hörman	679	"
Tillsammans 9 ledamöter och 5 suppleanter.		
Att justera stämmans protokoll utsågos konsulerna Radhe och Ly- sell.		
Vi återkomma med våra reflexio- ner öfver valet i nästa nummer.		

1901-06-12 Kommunalstämma i Lysekil - val av Taxeringsnämnd. (Lysekilskuriren 1901-06-12/PS - bild 3 av 3)

M. ÖBERG,
Jern-, Färg- & Tapethandel,
— Lysekil. —
Försäljer från väl sorteradt lager:
Spik alla slag, *Borr- & Verktygsstål*, *Byggnadsbeslag*, *Eskilstuna Smiden*, *Kokspisar* och öfrigt *Handelsgjutgods*.
Hushållskärl af koppar, Emalj & Bleck,
Tapeter och *Bårder* i smakfulla mönster,
— Största lager i Bohuslän. —
Papp alla slag, *Rullgardiner & Väf*, *Takrosetter*, *Målarefärger*,
Oljor, *Fernissor*, *Materialier* för målare m. fl.
OBS.! Alla varor säljas till billigaste pris i
M. ÖBERGS
JERN-, FÄRG- & TAPETHANDEL, LYSEKIL.

1901-06-12 Annon: **M. Öberg**, Jern-, Färg- & Tapethandel, Lysekil. (Lysekilskuriren 1901-06-12/PS)

Lysekils Bryggeri, Lysekil,
rekommenderar sina tillverkningar af alla slag
Kolsyrade Läskedrycker,
såsom: *Limonad*, alla sorter, *Sockerdricka*, *Enbärsöt*, *Vatten*,
Wichy, *Selters*, *Apollinaris*.
Obs.! Alla söta läskedrycker äro tillverkade af *filtrerad*
absolut rent vatten och af *renaste socker* och *garanteras* därför fria från saccarin.
Lysekil i Maj 1901.
Lysekils Bryggeri. Lysekil. (45)

1901-06-12 Annon: Lysekils Bryggeri. (Lysekilskuriren 1901-06-12/PS)

1901-06-12 Annon: **Caffe** köpes alltid fördelaktigast hos **Carlson & Löfving**.
(Lysekilskuriren 1901-06-12/PS)

1901-06-12 ”Annon: **Carl J. Lyckes** Urmakeri och Nysilfveraffär, Lysekil.
Rekommenderas. Ur repareras väl och billigt.” (Lysekilskuriren 1901-06-12/PS)

1901-06-12 Annon: **Edw. Ekstedts** Konditori & Bageri, Lysekil. Rekommenderas. Färskt
bröd tillhandahålles dagligen i Kooperativa Handelsföreningens butik.
(Lysekilskuriren 1901-06-12/PS)

- 1901-06-12 Annons: **Lif-, Brand- och Olycksfallsförsäkringar** afslutas fördelaktigast hos A. V. Cristensson, Lysekil. (Lysekilskuriren 1901-06-12/PS)
- 1901-06-14 Riksdagen antar en ny värnpliktslag och Karl XI:s indelningsverk skall successivt upphöra.
 Enligt denna värnpliktslag räknas värnplikten från det kalenderår, under vilket den värnpliktige fyller 21 år till och med det kalenderår, under vilket han fyller 40 år.
 Under 12 år skall den värnpliktige tillhöra beväringen och under återstående tid landstormen. Övningstiden utökas till sammanlagt 240 dagar, varav 150 dagar rekrytutbildning och tre repetitionsövningar om vardera 30 dagar. (SAR, sid 12)
 För jämförelse: utbildningstiden inom stormakterna i Europa är minst 2 år.
 Den svenska armén blir nu en ren värnpliktsarmé med fast anställd och värvad befälskader. Landets försvarskraft kan på så sätt bättre utnyttjas och försvaret erhåller en större flexibilitet än på indelningsverkets tid.
 Territoriellt indelas landet i arméfördelningsområden och dessa i inskrivningsområden, vilka är underställda cheferna för de infanteritruppförband som är förlagda inom området.
 Inskrivningsområdena är uppdelade i rullförings- och landstormsområden.
- 1901-06-22 Tillkännagives – att jag öppnat Conditori & Kafé, vilket hos allmänheten rekommenderas. Richard Björsell. (LP 1901-06-22/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 45.]
- 1901-07-01 Till Bohusläningen meddelas: "Öfverbibliotekarie, grefve Carl Snoilsky, med familj har anländt till Lysekil. Badmusiken, 10 man ur hofkapellet, ankom i lördags och musicerar morgon, middag och afton. Parken får nu odeladt behålla Bobergska kapellet. Antalet badgäster tillväxer nu raskt och utgör för närvarande 350". (Bohusläningen 2001-07-02)
- 1901-07-06 Svensk Bad- och Kurortstidning kommer ut med sitt första nummer. (Bohusläningen/KJ) (Kokbokhandeln Connoisseur Katalog 50)

- 1901-07-08 En ljus och rymlig – Verkstadslokal – finnes till uthyrning i huset n:o 58 Gamla Strandgatan i Lysekil. Vidare meddelar handlande A.M. Röd därstädes. (Skärgården 1901-07-08/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 13.]
- 1901 Lysekils Mekaniska Verkstad monterar två stationära Forsviksmotorer på vardera 6 hästkrafter i storsjöfiskekuttern JOHN WEBB från Grundsund. Installationen görs på Bassholmens Mekaniska Verkstad. (Ernst Hörman, Lysekils Mekaniska Verkstad 1899-1919, sid 64-65) (SKV, sid 8) Vid denna tid används fotogen som motorbränsle. (Träbiten/72, sid 7-8)
- 1901-07-17 Skodon! Repareras fort, väl och billigt. Beställningar emottages. Stort sorterat lager hos A.J. SCHÄRBERG, Kungsgatan [n:o] 6½. Obs! Stenhuset. (Skärgården 1901-07-17/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 16.]
- 1901-07-27 Taxeringsnämndens ändringar för 1901 –
	Beredn.	Tax.n.
Lysekils Mekaniska Verkstad	1.500	2.000
Mek. L. Laurin	800	-
Mek. C.J. Forsström	800	-
Lysekils bryggeri och vattenfabrik	3.000	?
Handlare K.J. Asp	4.000	?
Bryggmästare G. Carlsson	1.200	?
Bagare R. Björzell	2.500	?
Dr Axel Nilsson	5.500	?
Handlare Frans O. Nilsson	3.000	1.000
Fabrikör Alfred T. Bovik	1.800	2.500
Brygg. A. Carlsson	2.000	4.000
A. & J. Tobisson	-	2.000
- (Lysekilskuriren 1901-07-27/KJ)
- 1901-07-31 Körlorna i Gamla Köpingen – Köpingens styrelse hade på kommunalfullmäktiges anmodan av den 5 juni innevarande år upprättat stadga beträffande stenkörslor i den så kallade gamla köpingen å Bansviksbergsgatan och Gamla Strandgatan och fastställt ett vite av 3-12 kronor. Kommunalfullmäktige godkände detta med tillägg att all körslor å Gamla Strandgatan skall ske i skift. (Lysekilskuriren 1901-07-31/KJ)
- 1901-07-31 Velocipedåkningen – Kommunalfullmäktige godkände av köpingens styrelse upprättad stadga, däri bötesbeloppet bestämmes till 3-12 kronor. Beträffande de av herrar Asp och John Vilhelm Sterner hos länsstyrelsen anförda besvären uppstod en stunds debatt, under vilken herr Wallin talade mot förbudet. Kommunalfullmäktige beslöt att fasthålla vid sitt förra beslut och åtog sig ordföranden att avgiva en motiverad förklaring till länsstyrelsen. (Lysekilskuriren 1901-07-31/KJ)

- 1901-08-10 Till salu – Frans Nilssons i Lysekil Konkursmassas varulager av konserver, viner, specerier, cigarrer mm. Utbjudes till försäljning under hand. Anbud torde snarast ingivas till undertecknad syssloman. Lysekil den 6 augusti 1901, Viktor Hyllengren. (Skärgården 1901-08-10/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 42A & 42B.]
- 1901-08-28 Föredrag om Lysekil – dess historia och utveckling intill 1860 hålles om onsdag kl 8 e.m. i societetssalongen av journalisten Ernst Hörman. Redan i vintras, då herr Hörman här bjöd på samma föredrag, hade vi tillfälle omnämna den intressanta framställningen och de noggranna forskningarna, som ligga till grund för densamma. Det är icke blott Lysekils öden herr Hörman skildrar, utan det är och ett värderat stycke kulturhistoria från vår västkust för århundraden tillbaka. Föredraget illustreras av ett flertal präktiga skioptikonbilder, därav en del från badortens första tillvaro. Vi kunna tillägga, att föredraget sedan i vintras tillökats med nya uppgifter, vunna genom ytterligare arkivstudier. (Skärgården 1901-08-28/KJ)
- 1901-09-02 Denna dag överlämnas köpehandlingarna till styrelsen för Föreningen Folkets Hus i Lysekil u.p.a. och ett Folkets Hus i Lysekil har nu blivit verklighet.
- Man kan dock av ekonomiska skäl inte disponera alla lokalerna i huset. I källarvåningen uthyrs en lokal till en köttbutik mot en årlig hyra av 350 kronor. I första våningen uthyrs två rum till en skeppsmäklarefirma för en hyra av 275 kronor per år och återstående rum i samma våning uthyrs till kafélokal för en hyra av 1.000 kronor per år. (LAK, sid 86) (Knuth Hansson, sid 91)
- 1901-09-11 Kungörelse – Genom offentlig auktion som förrättas i doktor Axel Nilssons hus vid Stora torget i Lysekil Onsdagen den 18 och Torsdagen den 19 dennes med början kl 10 f.m. försäljes Frans Nilssons Konkursmassas varulager, bestående av kaffe, socker, téer, tvål, mjöl, gryn, specerier och konserver samt finare viner och safter. Villkoren tillkännagives vid auktionens början. Lysekil den 7 september 1901, Viktor Hyllengren. (Lysekilskuriren 1901-09-11/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 42A & 42B.]
- 1901-09-14 Att dricksvatten – stundom kan fås lätt nog här i Lysekil, har i dagarna visat sig, då vid herr Carlssons svagdricksbryggeri upptagits en ymnigt givande brunn. (Skärgården 1901-09-14/KJ)
- 1901-10-06 Grosshandlare Johan Fredrik Carlsson dör. (Släktdata, LYSEK-D1)
- 1901-10-31 Bokenäs nya kyrka avsynas av bland annat arkitekt Adrian Petterson. Arbetet har pågått sedan 1899 och entreprenör har varit byggmästare J.L. Johansson, Ulricehamn. Kostnaderna har uppgått till 58.000 kronor varjämte församlingen utfört alla körslor och gjort 4.000 dagsverken.

- 1901-11-09 Fotogenmotorer – i flera storlekar, av ny, särdeles enkel konstruktion, synnerligen lättskötta, säljas under full garanti av Lysekils Mekaniska Verkstad. Priserna äro ojämförligt billigare än å alla andra dylika fabrikat. Spekulanter kunna själva göra sig övertygade om deras överlägsna egenskaper vid besök i vår verkstad, vare en av dessa motorer är ständigt igång. Motorerna äro ej minst lämpliga att användas i båtar, och åta vi oss deras insättning. (Skärgården 1901-11-09/KJ)
- 1901-11-18 Generalstabschefen lämnar sitt ”underdåniga förslag till förordning angående organisation av härens landstorm” till Kunglig Maj:t. Förslaget är i stort vad som skissats i härordningsförslag från 1900-11-13. Beträffande indelningen i landstormsområden har man följt grundsatsen, att landstormsområde i regel bör ha så stor tillgång på landstormsmän att det kan organisera en landstormsbataljon på fyra kompanier. (Dunér, Sveriges Landstorm, sid 163-165)

- 1901-12-18 Lysekils nya kyrka invigs på onsdagen av stiftschefen, biskop Edvard Herman Rodhe. Kyrkan ligger på en på berget avjämnad plan, 32 meter över havet. Kyrkans torn är 63 meter högt och tornspiran når alltså 95 meter över havsytan och syns långt ut till havs. Kyrkan har en ovanlig orientering med längdaxeln i norr-söder med koret i norr. Byggnadskostnaden för kyrkan är 251.000 kronor. (LP 2003-04-14) (Nils W Granqvist, Lysekils kyrkor och församling, sid VII)

/